

Yitro's Visit – Its Purpose and Significance

A FAMILY REUNION?

What prompted Yitro to visit Moshe, and why does the Torah record this story for posterity? At first glance, Yitro seems to be motivated by a desire to reunite Zipporah and her sons with Moshe. In the first six verses of the chapter there is a heavy emphasis on this family component, with a threefold mention of the wife and sons. However, immediately after their arrival, Zipporah and sons fade from the scene. Beginning in verse 7, it is Yitro and his words and activities that become the exclusive focus of the chapter. It is Yitro whom Moshe greets and kisses, and Yitro with whom Moshe speaks about the events of the Exodus, suggesting that it is not the accompanying wife and children that are the central characters in the story of Yitro's arrival, but rather Yitro himself.

(Click for this topic in art)

NEVER HEARD FROM AGAIN

Moreover, had Yitro come purely for personal reasons, it is not clear why the Torah would have deemed it noteworthy enough to share this story. Personal details of character's lives are sparse in Tanakh, and in this particular case, they would not seem to be vital for the reader. In fact, had it not been for 18:2, we would never even have known that Zipporah had ever left Moshe's side.^[1] Furthermore, neither Zipporah nor her sons ever appear again in the Torah, let alone play any significant role.^[2] Thus, if this is a story merely about the reunification of Moshe's family, why would the Torah see fit to include it, especially as it breaks up the flow of the nationally focused narrative (see [Context](#))?

These issues prompt exegetes to search for other motivations – both religious and political – for both Yitro's visit itself and for the Torah's preservation of its legacy.

^[1] See Chizkuni 18:2 and Ramban 18:2 who note that, at last mention (Shemot 4:20), she and her sons were accompanying Moshe to Egypt. Interestingly, according to A. Schalit (in the notes to his Hebrew translation of Antiquities 3:3:1, n. 37), in Josephus' retelling, Zipporah and her sons remain with Moshe, and when Yitro arrives alone at Mount Sinai, it is he (not Moshe) who is reunited with his family (see also Antiquities 2:13:1). [Josephus omits the story of the lodging at the inn (Shemot 4:24-26), which according to some exegetes prompted Moshe to send his family back to Midyan.] Josephus thus circumvents the textual problem that the Torah never mentioned that Zipporah and sons had returned to Midyan. Schalit contends that Josephus is also motivated by a desire not to present a divorced or separated Moshe to a Roman audience which was plagued by divorce. [He suggests that this is also the backdrop for Josephus' mention of Reuel's (i.e. Yitro's) inheritance in Antiquities 4:3:2 as a source of Moshe's wealth.] However, Josephus' formulation is somewhat ambiguous, and it is possible that he also meant that Moshe greeted Zipporah, just like in the Torah.

[2] The only additional Biblical references to Moshe's descendants are in Divrei HaYamim I 23:15-17, 26:24-26, and perhaps Shofetim 18:30. See [here](#) regarding the "Cushite woman."

Yitro's Visit – Its Purpose and Significance

Exegetical Approaches

Overview

In 18:1, Yitro is introduced as both "כֹּהֵן מִדְיָן" and "חֵתָן מִשֵּׁה". The two hats which Yitro wears present him as both a public and private figure, and generate different possible motivations for his visit – familial, religious, and political.

Family Reunification

SOURCES: [R. Yosef Bekhor Shor](#), perhaps [Seforno](#).^[1]

"אָנִי חֵתָנְךָ יִתְרוֹ בָּא אֵלַיךְ" – R"Y Bekhor Shor explains that these words in verse 6 are not what Yitro said when he arrived, but rather refer to a promise Yitro had made in the past when Moshe originally separated from his wife. At that point, Yitro assured Moshe that as soon as Moshe completed his mission of taking the Children of Israel out of Egypt, Yitro would bring Moshe's family to wherever they were camped. Thus, as soon as Yitro hears "how Hashem had brought Israel out of Egypt," he comes to fulfill his pledge.^[2]

"אַחַר שְׁלוּחֶיהָ" – Seforno understands these words to mean "after her sending of messengers," i.e. Zipporah's sending of messengers to Moshe to find out where he was encamped.^[3] According to this approach, Zipporah is actively seeking to reunite with Moshe, and Yitro is attempting to assist her.^[4]

Emphasis on family – The highlighting of family related details in 18:1-12 supports this position. Yitro is referred to as *choten Moshe* or simply *choten* eight times in this section, suggesting that he is coming mainly in that role. Additionally, the text discusses the coming of Yitro, Zipporah, and her two sons three times within the five verses of 18:2-6.^[5] On the other hand, the Torah tells us absolutely nothing regarding the actual reunion of Moshe with Zipporah and his sons, not even that they greeted each other.

Significance of the story – This approach leaves one wondering why this reunion was noteworthy enough to share, given that Moshe's family is never heard from again in the Torah.

Timing – See [Chronology](#) for the range of opinions as to when Yitro arrived. According to this position, Yitro presumably came already in the first year, as it is unlikely that he would have wanted to wait until the second year to reunite the family.

What Yitro hears in 18:1,8 and his recognition of Hashem in 18:11 – This view could distinguish between the news of the Exodus which Yitro hears in 18:1 and the additional information that he receives from Moshe in 18:8. The former is what prompted the visit, as now that Moshe was safe, Yitro could reunite him with Zipporah and his sons. In contrast, the latter report which he hears firsthand from Moshe may have inspired him to convert and bring sacrifices (see Seforno 18:12),^[6] but was not responsible for the visit itself. This distinction may lie at the root of Rashbam's interpretation of 18:1,10 (see [Two Accounts](#)),

and is most fully developed by R. Elhanan Samet.^[7]

Yitro's departure – Once Yitro had reunited Ziporah with Moshe, he had realized his objective and could return to his own land. See Seforno 18:27 that only Yitro's descendants, but not Yitro himself, accompanied the nation to the land of Israel.

Conversion

SOURCES: [R. Eliezer in Mekhilta DeRabbi Yishmael](#), [Bavli Zevachim](#),^[8] [Targum Pseudo-Jonathan](#), [Tanchuma Buber](#), [Tanchuma](#), [Shemot Rabbah](#), [Midrash Shemuel](#), [Ramban](#), [Minchah Belulah](#), [Netziv](#).^[9]

Mount Sinai – 18:5 tells us that Yitro came to "God's mountain."^[10] Minchah Belulah explains that Yitro came to participate in the revelation at Mount Sinai. According to him, Yitro also brought his own wife and children to share in the experience, and it is they to whom "and his children and wife" in verse 5 refers – see [Who accompanied Yitro](#).^[11] Netziv in Haamek Davar 18:5 similarly suggests that Yitro came to Mount Sinai because he had heard from Moshe that the special spiritual qualities of the mountain were helpful for attaining Divine inspiration.

Timing – See [Chronology](#) for the range of opinions as to when Yitro arrived. Shemot Rabbah 27:6 and Midrash Shemuel 12 link Yitro to Amalek and explain that he decided to convert when he saw that his side had been defeated in battle.^[12] Ramban 18:12 (developing the position of R"E HaModai in the Mekhilta) notes an alternative possibility that Yitro converted only after the revelation at Sinai, and after he had been with the nation for some time.

What Yitro hears in 18:1,8 and his recognition of Hashem in 18:11 – According to this position, the two reports are connected, and Yitro's desire to convert begins already upon hearing the initial news, and only intensifies when he hears further details from Moshe. See [Two Accounts](#).

Yitro's sacrifices – Ramban 18:12 suggests that these were to fulfill the halakhic obligation of a proselyte to bring a burnt offering upon conversion, and that the feast celebrated Yitro's conversion. However, see U. Cassuto who notes that the verse's use of the generic *elohim*, rather than Hashem, would be surprising if Yitro was converting to Judaism (see also [Yitro's Religious Identity](#) and [Yitro's Sacrifices](#)).

Yitro's departure and return – If Yitro came to convert, why would he then take leave of the Jewish people? R"E HaModai in Mekhilta DeRabbi Yishmael Yitro Amalek 2 posits that Yitro left only temporarily to convert the rest of his family (see also Targum Pseudo-Jonathan and Rashi 18:27). He then returned in the second year, and he and his descendants remained with the Jewish people. Ramban 18:1 also adopts this position.

Significance of the story – The story of Yitro becomes a prototype for Gentiles recognizing Hashem and converting to Judaism. The chapter may also serve as background for understanding the relationship between the Jewish people and Yitro's descendants which resurfaces in subsequent books of Tanakh.

Diplomatic Mission

SOURCES: [R. D"Z Hoffmann](#), [U. Cassuto](#).

Timing – Cassuto portrays Yitro as a leader of the Midianites coming to express recognition and admiration to the new people which had just emerged from slavery and joined the league of nations.^[13] Cassuto's reading may reveal influence of the events of his own time. He wrote his commentary shortly after the establishment of the modern State of Israel, and Yitro's arrival likely symbolized for him the realization of Israel's quest for recognition from surrounding nations.^[14]

Yitro's recognition of Hashem in 18:9-11 – As leader of his foreign delegation, Yitro may be simply paying homage to his host nation's god. Cassuto 18:12 says that Yitro neither converted nor abandoned his polytheism. According to this, his visit may be a paradigm of an interfaith encounter.^[15]

Yitro's sacrifices and the festive meal – R. D"Z Hoffmann Shemot 18:12 suggests that the sacrifice and meal are not part of a religious ritual, but rather a political ceremony which accompanied the signing of a covenant between the nations of Israel and Midyan. He thereby explains why the generic *elohim* is used, rather than Hashem (the name usually found with regard to sacrifices), as this was neither a religious rite, nor was Yitro converting to monotheism.^[16] He also notes that treaties were often sealed by a meal, as evidenced by the alliance made between Lavan and Yaakov. In an article in BASOR 175 (1964), Charles F. Fensham brings additional Biblical and Ancient Near Eastern examples of this custom – see [Eating Bread Lifnei HaElohim](#) for elaboration.

Yitro's departure – His diplomatic mission accomplished, Yitro could now return to his country.

Moshe and Yitro in Shemot 2 – See M. Weinfeld, "The Tribal League at Sinai," *Ancient Israelite Religion, Essays in Honor of Frank Moore Cross* (Philadelphia, 1987): 303-314, who suggests that the foundations for this covenant were laid already in Shemot 2 when Moshe found refuge in Yitro's home. He points to numerous parallels between this story and those of Yaakov and Lavan, Hadad the Edomite in Melakhim I 11:14-22 and the ancient Egyptian tale of Sinuhe. See [In-laws](#) for further discussion.

Israel and its neighbors – The Midianites, like the other tribes and nations in their region, needed to adjust to the reality of a new Israelite nation in their midst. While most of these peoples as well as some of the Midianites themselves (see Bemidbar 22-25,31) displayed hostility toward the Jewish people, Yitro may have represented a group of Midianites who opted for a peaceful approach (Cf. Devarim 2:29). For the location of Midyan and the relationship between these two stories, see [Midyan](#).

Keinites in Shofteim and Samuel I – In his aforementioned article, Fensham also adduces evidence for the existence of a treaty between the Jewish people and Yitro's Keinite clan from the stories of Israel's battles with the Canaanites in Shofteim 4 and Amalek in Samuel I 15:6.^[17] In the former, he suggests that Yael the Keinite's impaling of Sisera can be readily understood in the context of the treaty between the Israelites and the Keinites. In the latter, he posits that the term "chesed" should be rendered as "covenant" (see [chesed](#)), and that Shaul is asking the Keinites to withdraw from amidst the Amalekites because of

their pre-existing treaty with the Jewish nation.^[18]

Parallel to Shelomo's treaty with Hiram – Y. Avishur^[19] notes that postulating a treaty between Moshe and Yitro fits well within the broader array of parallels between the Moshe-Yitro and Shelomo-Hiram stories – see [Encounters with Foreign Leaders](#) for elaboration.

Significance of the story – Cassuto views the Yitro story as a preamble for Hashem's selection of the Jewish people to be his chosen nation. The chapter may also serve as background for understanding the relationship between the Jewish people and Yitro's descendants which resurfaces in subsequent books of Tanakh.

^[1] [Josephus](#) also apparently understands that Yitro came for family reasons, but see note in Introduction that it is possible that in Josephus' account, Zipporah and her sons had never left Moshe, and it was Yitro who was being reunited with his family. See Yitro's religious identity for a discussion of how and why Josephus avoids having Yitro convert or even mention Hashem. See also Keli Yakar 18:1 who reads the family reunification understanding of Yitro's impetus into all three opinions in the Mekhilta DeRabbi Yishmael regarding what news Yitro heard that prompted him to come.

^[2] R"Y Bekhor Shor also interprets 18:2-4 as speaking of Yitro's past actions when he collected Zipporah and sons from Egypt and brought them back to Midyan. By doing so, he eliminates any redundancy in 18:2-6, as according to him, only 18:5 speaks of Yitro's actions in the present. See [Who Accompanied Yitro](#) for the Zohar and Minchah Belulah's alternative. [See also Charles Thomson in his [translation of the Septuagint](#) who goes a step further in completely separating the second part of 18:1 from the beginning of the verse, and viewing it as the backdrop for the parenthetical taking of Zipporah home to Midyan.]

^[3] Or HaChayyim 18:2 also explains *achar shiluchehah* like Seforno. This understanding would vocalize Seforno's interpretation as אַחַר שְׁלִיחָהּ. In contrast, R. Yehuda Copperman's edition of Seforno vocalizes the words as אַחַר שְׁלִיחָהּ (with a *chirik* under the second ש, a *dagesh* in the ל, and a *mappiq* in the ה) which would mean that Yitro had previously sent Zipporah to find out where Moshe was camped. However, it is questionable whether Zipporah would have made a likely choice for a scout. See also Seforno 18:1 where he implies that Yitro would not have sent Zipporah alone.

^[4] Seforno 18:1 adds that although Yitro could have just sent Zipporah with a messenger, he wanted to come himself in order to seek out Hashem.

^[5] However, see above that R"Y Bekhor Shor's reading eliminates this redundancy, and see [Who Accompanied Yitro](#) for the Zohar and Minchah Belulah's suggestion that 18:5 speaks of Yitro's own wife and children.

^[6] As opposed to the first report, the second does not seem to have any ramifications for the family, and thus after 18:6, Zipporah and her sons recede into the background and are not heard from again.

^[7] [R. Samet](#) suggests that the approach that Yitro came for religious reasons (found in numerous Midrashim –

see below) is retrojecting Yitro's religious epiphany (which occurs only in the second section of the chapter) back to the first part of the story.

[⁸] This is explicit in the printed editions of the Bavli which read 'and he converted' (venitgayyer). However, most manuscripts as well as the Sheiltot #166, do not contain that word (i.e. their version of the Bavli has only the words of the Mekhilta DeRabbi Yishmael).

[⁹] See [Yitro's Religious Identity](#) for other sources who maintain that Yitro converted, but do not necessarily say that this was his purpose in coming, and for sources who maintain that Yitro never converted.

[¹⁰] The mention of Mount Sinai is particularly noteworthy since the first record of the nation arriving there is in 19:1-2. There is a dispute among the commentators as to whether either Moshe or the people were already at Mount Sinai when Yitro arrived there – see Chronology.

[¹¹] This assumes that Yitro knew in advance of the impending revelation at Mount Sinai, either having heard of Hashem's words in Shemot 3:12 from Moshe himself before Moshe left Midyan (as implied by Ramban 18:1) or having more recently learned of the plans from a messenger (Seforno 18:1). Cf. the Pesikta and others (see Chronology) that Yitro was not permitted to participate in the experience, and R"E Hamodai in Mekhilta DeRabbi Yishmael Yitro Amalek 1 that Yitro arrived only after the Decalogue.

[¹²] R. Yehoshua in Mekhilta DeRabbi Yishmael Yitro Amalek 1 already suggests that Yitro came after hearing of the battle with Amalek. However, he does not state either that Yitro supported Amalek or that he converted. It is only later Midrashim which amplify Yitro's connection to Amalek – see Yitro and Amalek.

[¹³] Cassuto himself claims, like Ibn Ezra, that Yitro came only in the second year – see [Chronology](#). However, R. D"Z Hoffmann maintains that Yitro arrived shortly after the Exodus.

[¹⁴] In his preface to the Yitro story, Cassuto also mentions "the trials and tribulations the Jewish people encountered on their journey caused by both nature and the animosity (of neighboring nations)." The allusion to modern Israel is unmistakable. [The second volume of Cassuto's commentary on Bereshit (published while he was writing his commentary on Shemot) is dedicated to the memory of his son Natan who perished in the Shoah and his daughter-in-law Channah who was murdered shortly before the founding of the State of Israel in the Arab massacre of the Mount Scopus convoy.]

[¹⁵] Alternatively, this approach could suggest that Yitro's initially came for purposes of diplomacy, but that Moshe's account caused a theological transformation.

[¹⁶] According to him, this can also explain the absence of Moshe from the meal, as Moshe was already related to Yitro, and it was Aharon and the elders who were representing the Jewish people in this treaty.

[¹⁷] See also B. Mazar, "The Sanctuary of Arad and the Family of Hobab the Kenite," JNES 24 (1965): 297-303.

[¹⁸] According to this reading, Shaul's words "for you have done *chesed* with the Children of Israel" explain not (only) why Shaul does not want to harm the Keinites, but why the Keinites have a responsibility to remain

neutral in the ensuing battle.

[¹⁹] In *Studies in Biblical Narrative* (Tel Aviv, 1999): 159-172.

Yitro's Visit – Its Purpose and Significance

Points of Dispute

Did Yitro convert? See [Yitro's Religious Identity](#).

- Yes – R. Eliezer and R. Elazar HaModai in Mekhilta DeRabbi Yishmael Yitro Amalek 1, Bavli Zevachim 116a,^[1] Targum Pseudo-Jonathan Shemot 18:6-7, Tanchuma Yitro 1-7, Tanchuma Buber Yitro 1-5, Shemot Rabbah 27:1-9, Ramban Shemot 18:1,12, Minchah Belulah 18:5,9.
- No – Cassuto.

Yitro's sacrifices – See [Yitro's Sacrifices](#).

- Celebration of the Jewish people's salvation – Chizkuni 18:12.
- Conversion sacrifice – Ramban 18:12, Seforno 18:12.
- Covenant sealing meal – R. D"Z Hoffmann Shemot 18:12, Fensham.

Did Yitro ultimately remain with the nation? See [Did Yitro return and remain?](#)

- Yes – R"E HaModai in Mekhilta DeRabbi Yishmael Yitro Amalek 2, Ramban 18:1.
- No – Cassuto.

^[1] This is explicit in the printed editions of the Bavli which read 'and he converted' (ונתגיר). However, most manuscripts (as well as the Sheiltot #166) do not contain that word. A similar textual situation exists in Vayikra Rabbah 9:6.

Yitro's Visit – Its Purpose and Significance

Related Topics

When does Yitro arrive?

- In the first year before the Decalogue – Shemot Rabbah 27:6, Midrash Shemuel 12, Ramban Shemot 18:1,12, Minchah Belulah 18:5
- In the first year after the Decalogue – R"E HaModai in Mekhilta DeRabbi Yishmael Yitro Amalek 1.
- In the second year – Cassuto.

Who accompanied Yitro?

- Just Zipporah and her sons – almost all commentaries.
- Also Yitro's wife and Yitro's sons – Minchah Belulah.

What was the relationship between the Jewish people and the Keinites?

- Family ties
- The Keinites were part of the Jewish nation – R"E HaModai in Mekhilta DeRabbi Yishmael Yitro Amalek 2, Targum Pseudo-Jonathan 18:27, Rashi 18:27, Ramban 18:1.
- There was a political treaty between the two nations – R. D"Z Hoffmann Shemot 18:12, Fensham.

Sources Biblical Texts

שמות י"ח:א-י"ב

(א) וישמע יתרו כהן מדן חתן משה את כל אשר עשה אלהים למשה ולישראל עמו כי הוציא ה' את ישראל ממצרים. (ב) ויקח יתרו חתן משה את צפורה אשת משה אחר שלוחיה. (ג) ואת שני בניה אשר שם האחד גרשם כי אמר גר הייתי בארץ נכריה. (ד) ושם האחד אליעזר כי אלהי אבי בעזרי ויצלני מחרב פרעה. (ה) ויבא יתרו חתן משה ובניו ואשתו אל משה אל המדבר אשר הוא חנה שם הר האלהים. (ו) ויאמר אל משה אני חתנדך יתרו בא אליך ואשתך ושני בניה עמה. (ז) ויצא משה לקראת חתנו וישתחו וישק לו וישאלו איש לרעהו לשלום ויבאו האהלה. (ח) ויספר משה לחתנו את כל אשר עשה ה' לפרעה ולמצרים על אודת ישראל את כל התלאה אשר מצאתם בדרך ויצלם ה'. (ט) ויחד יתרו על כל הטובה אשר עשה ה' לישראל אשר הצילו מיד מצרים. (י) ויאמר יתרו ברודף ה' אשר הציל אתכם מיד מצרים ומיד פרעה אשר הציל את העם מתחת יד מצרים. (יא) עתה ידעתי כי גדול ה' מפל האלהים כי בדבר אשר זדו עליהם. (יב) ויקח יתרו חתן משה עלה וזבחים לאלהים ויבא אהרן וכל זקני ישראל לאכל לחם עם חתן משה לפני האלהים

Classical Texts

יוספוס קדמוניות היהודים ג'ג:א'

ולרעואל, חותנו של משה, נודעה הצלחתו והוא יצא לקראתו וקיבל אותו ואת צפורה ואת בניהם בשמחה. ומשה (אף הוא) שמח על בוא חותנו והקריב קרבנות ושימח את העם בקרבת (אותו) הסנה, שלא שלטה בו שלהבת האש. והעם למשפחותיו לקח חלק בשמחה, ואהרן ובני לווייתו יחד עם רעואל שרו שירים לאלהים, כלמי שגרם להצלמתם והביא להם חירות, וקילסו את המנהיג, ש(בכוח) גבורתו עבר הכל כשורה. ורעואל פיזר שבחים רבים לעם על (רגשי) התודה (שרחש) למשה, ולמשה (הביע) את תמהונו עליו ועל אומץ-לבו בהצלת ידידי נפשו.

מכילתא יתרו עמלק א'

ר' אליעזר אומר: נאמר למשה אני, אני הוא שאמרתי והיה העולם, אני הוא המקרב ולא המרחק, שנאמר האלוה מקרוב אני נאם ה' ולא אלהי מרחוק. אני הוא שקרבתי את יתרו ולא רחקתיו, אף אתה, כשיבא אדם אצלך להתגייר ואינו בא אלא לשום שמים, אף אתה קרבתו ולא תרחיקהו. מכאן אתה למד, שיהא אדם דוחה בשמאל וימין מקרב, ולא כשם שעשה אלישע לגחזי ודחפו לעולם.

תרגום המיוחס ליונתן שמות י"ח:ו'-ז'

(ו) ואמר למשה אנא חמוד יתרו אתי לוותך לאתגיירא ואין לא תקבל יתי בגיני תקביל בגין אנתתך ותרין בנהא דעמה.

תלמוד בבלי זבחים קט"ז.

וישמע יתרו כהן מדין - מה שמועה שמע ובה ונתגייר? ר' יהושע אומר: מלחמת עמלק שמע, שהרי כתיב בצדו: יחלש יהושע את עמלק ואת עמו לפי חרב. ר"א המודעי אומר: מתן תורה שמע [ובא], שכשניתנה תורה לישראל היה קולו הולך מסוף העולם ועד סופו, וכל [מלכין] עובדי כוכבים אחזתן רעדה בהיכליהן ואמרו שירה, שנאמר: ובהיכלו כולו אומר כבוד. נתקבצו כולם אצל בלעם הרשע ואמרו לו: מה קול ההמון אשר שמענו, שמא מבול בא לעולם? (אמר להם) ה' למבול ישב. [אמר להם]: וישב ה' מלך לעולם - כבר נשבע הקב"ה שאינו מביא מבול לעולם. אמרו לו: מבול של מים אינו מביא, אבל מבול של אש מביא, שנא': כי (הנה) באש ה' נשפט. אמר להן: כבר נשבע שאינו משחית כל בשר. ומה קול ההמון הזה ששמענו? אמר להם: חמדה טובה יש לו בבית גנזיו שהיתה גנוזה אצלו תתקע"ד דורות קודם שנברא העולם, וביקש ליתנה לבניו, שנאמר: ה' עוז לעמו יתן. [מיד] פתחו כולם ואמרו: ה' יברך את עמו בשלום. ר"א אומר: קריעת ים סוף שמע ובה, שנא': ויהי כשמוע כל מלכי האמורי. ואף רחב הזונה אמרה לשלוחי יהושע: כי שמענו את אשר הוביש ה' את מי ים סוף.

שמות רבה כ"ז: ט'

וכן אתה מוצא ביתרו שע"י שמיעה זכה לחיים ששמע ונתגייר שנאמר וישמע יתרו את כל אשר עשה אלהים למשה ולישראל עמו וגו'

תנחומא יתרו ב'

וישמע יתרו יש שמע והפסיד, ויש שמע ונשכר, יואש שמע והפסיד שנא' (ד"ה ב כד) אז שמע המלך אליהם לפיכך ואת יואש עשו שפטים, וכן שמעו עמים ירגזון, אבל יתרו שמע ונשכר שהיה כומר לע"ז ובא ונדבק למשה ונכנס תחת כנפי השכינה וזכה ליתר פרשת הדיינין לישראל.

תנחומא בובר יתרו ה'

וישמע יתרו כהן מדין - כומר לע"ז היה. ויחד יתרו, שיחד שמו של הקב"ה. ד"א ויחד יתרו, שנעשה יהודי, ויאמר יתרו ברוך ה'. אמר יתרו לא הנחתי אלוה שלא עבדתי אותן, ולא מצאתי אלוה כאלוהו של ישראל, עתה ידעתי כי גדול יי מכל האלהים.

מדרש שמואל י"ב

דבר אחר לץ תכה זה עמלק, ופתי יערים זה יתרו, אמר רבי יהודה בר סימון מוכתב היה יתרו מאסרטיא של עמלק, וכיון שנפל בא ונתגייר, הדא הוא דכתיב וישמע יתרו כהן מדין (שמות י"ח א')

Medieval Texts

רש"י שמות י"ח:ה'

אל המדבר - אף אנו יודעין שבמדבר היו, אלא בשבחו של יתרו דבר הכתוב, שהיה יושב בכבודו של עולם ונדבו

לבו לצאת אל המדבר, מקום תהו, לשמוע דברי תורה.

ר' יוסף בכור שור שמות י"ח:ב',ג',ו'

(ב) ויקח יתרו: הנה אמר כי באה השמועה עד יתרו, ועתה מספר מה שעשה יתרו. כי לאחר שהביא משה את צפורה ובניה למצרים כדכתיב ויקח משה את אשתו ואת בניו וגוי וישב ארצה מצרים, אחרי כן ויקח יתרו את צפורה ממצרים והביאה אצלו ממדין להיות עומדת [עמו] ומשמרת [נחלתה]. אחר שילוחיה: כל מה שאדם נותן לבתו בשעה שמשאיה לבעל נקראים שילוחים, שעל ידי כן משלחה מביתו וכן כתוב (מלכים א' ט':ט"ז) "ויתנה שלוחים לבתו אשת שלמה" שנתן פרעה אותה העיר גזר שלוחים לבתו. ויתרו, כיון שראה שמשה מתאחר לשם, לקח את צפורה משם להיות עומדת אחר שילוחיה, [דהיינו] סמוך לשילוחיה, [שהם] הקרקעות שנתנו לה כשנישאת לבעל, לעבדם ולשמרם.

(ג) ואת שני בניה: כשהביאה אצלו למדין, הביא בניה עמה.

(ו) ויאמר אל משה אני חתנך יתרו: על ידי שליח, ומקרא קצר הוא, אי נמי: הכי אמר ליה במצרים כשהביא את צפורה למדין ואמר לו משה "איני יכול לשוב כי הקב"ה הוציא על ידי את ישראל ממצרים" ואמר לו יתרו: "הנח את צפורה שאוליכנה אחר שילוחיה, אותה ובניה, וכשתוציאם, אזי אני חתנך יתרו בא אליך למקום אשר אשמע שאתה שם ואשתך ושני בניה עמה." ועתה בא.

רמב"ן שמות י"ח:א'

הזכיר זה לשבח יתרו, שעזב ארצו ובא אל המדבר אשר הוא שם בעבור שידע שהוא הר האלהים, כי בו נגלו אליו האלהים, שכבר שמע כל הענין כי ישראל יצאו ממצרים לעבוד את האלהים על ההר הזה (לעיל ג יב), ובא לשם ה' אלהי ישראל. וגם זה נכון הוא. וכן נראה לי שאמר כאן (בפסוק כז) וישלח משה את חותנו וילך לו אל ארצו, שהיה זה בשנה הראשונה, והלך לו אל ארצו וחזר אליו. ויתכן שהלך שם לגייר את משפחתו וחזר למשה ועודנו בהר סיני כי קרוב הוא למדין, כמו שהזכרתי, שהרי בנסוע המחנה באייר בשנה שנייה כשאמר לו משה נוסעים אנחנו לכה אתנו (במדבר י כט), וענה אותו לא אלך כי אם אל ארצי ואל מולדתי אלך (שם ל), התחנן לו משה מאד ואמר לו אל נא תעזוב אותנו וגוי והיית לנו לעינים, והיה כי תלך עמנו והיה הטוב ההוא אשר ייטיב ה' עמנו והטבנו לך (שם לא לב), ולא השיב אותו דבר, ונראה שקבל דבריו ועשה כרצונו ולא עזבם. אבל בימי שאול היו בניו עם עמלק ובאו והתחברו עוד אל ישראל, והיו בירושלם בני יונדב בן רכב, אולי במות משה חזר לארצו הוא או בניו. ואפשר שהיה הקני היושב עם עמלק ממשפחת יתרו לא בניו, ועשה חסד עם כל המשפחה בעבורו כאשר עשה יהושע עם משפחת רחב (יהושע ו כג). ודעת רבותינו כך היא שהלך עמהם, אמרו בספרי (בהעלותך לד א) שנתנו לו דשנה של יריחו והיו אוכלין אותה עד שנבנה בית המקדש ת"מ שנה, ורש"י עצמו כתב זה בסדר בהעלותך (במדבר י לב). אם כן חזר אליו. ובמכילתא (כאן) אמר לו הריני הולך ומגייר את בני מדינתו שאביאם תחת כנפי שמים, יכול שהלך ולא חזר, ת"ל ובני קיני חותן משה עלו מעיר התמרים וכו'.

רמב"ן שמות י"ח:י"ב

(יב) ויקח יתרו חתן משה עולה וזבחים לאלהים - היה כל זה טרם בואם אל הר סיני. גם יתכן לפרש שסידר הכתוב כל ענין יתרו, אבל היה זה אחר שעמד עמהם ימים רבים, ונתגייר במילה וטבילה והרצאת דמים כמשפט.

ויבא אהרן וכל זקני ישראל לאכל לחם. עמו ביום חתונתו כי חתן דמים הוא.

Modern Texts

ספורנו שמות י"ח:א'-ב'

(א) ... יאמר ששמע כל אשר עשה האל יתברך כאשר הוציא את ישראל ממצרים, והם המכות הגדולות והאותות והמופתים וכו'. ולכן נשאו לבו ללכת בעצמו אל המדבר, ולא שלח על ידי שליח למשה את אשתו ואת בניו, כי חפץ לדרוש אלהים, כענין מלך בבל אשר שלח לראות את המופת אשר היה בארץ (דברי הימים ב לב, לא).
(ב) אחר שלוחיה. אחר ששלחה אליו, לדעת איזה מקום מנוחתו, והודיע שלא ינוח עד הר האלהים ששם יעבדוהו, כמו שיעד באמרו תעבדון את האלהים על ההר הזה (לעיל ג, יב), ולפיכך איחר יתרו לבוא עד היות משה ועמו שם.

מנחה בלולה שמות י"ח:ה',ט'

(ה) ובניו ואשתו - של יתרו. אל המדבר - רצון הפסוק שתכלית בואם היה להיות במדבר אצל הר האלוקים במתן תורה, וזהו כמ"ד יתרו קודם מתן תורה בא.
(ט) ויחד - שהעביר חדה על בשרו ומל עצמו, או על שיחד השם ונתגייר.

כלי יקר שמות י"ח:א'

רבי יהושע אומר מלחמת עמלק שמע, כי אמר ה' שיהיה מלחמה בעמלק מדור דור ויתרו היה דר בין העמלקי, שנאמר (שמואל - א טו ו) ויאמר שאול אל הקיני רדו סורו מתוך עמלקי פן אוסיפך עמו ואתה עשית חסד עם ישראל בעלותם ממצרים, וחשב יתרו אם לא אחזור ואזווג את בתי למשה אם כן כשיהיה מלחמה בעמלק ילחמו גם בי, על כן בא עם אשתו לחזור ולזווגה אליו אחר שלוחיה, כי אמר שיעשו חסד עמו בעבור חתנו משה ובניו כי הבנים בניו ובני :

רבי אלעזר המודעי אומר מתן תורה שמע ובא, שנאמר שם אל תגשו אל אשה, וחשב יתרו לדרוש אותו קל וחומר אשר דרש דרש משה, ומה ישראל שלפי שעה קיבלו את התורה פרו מן האשה כל שכן משה שהשכינה מדברת עמו כל שעה שיהיה פרוש מאשתו מכל וכל ולא ישלח עוד אחריה, על כן בא יתרו והביא למשה את אשתו כדי שתדור אצלו כתפארת אדם לשבת בית (ישעיה מד יג) כדת משה וישראל :

רבי אליעזר אומר קריעת ים סוף שמע ובא, כי הוא סובר שמשה שלחה בגט פטורין, כדמסיק בילקוט בפרשה זו (רמז רסח), וחז"ל אמרו (סנהדרין כב א) קשה לזווגם כקריעת ים סוף, וזה בזיווג שני, וכפי הנראה שזיווג שני זה היינו המחזיר גרושתו, לפי שפירוד וזיווג זה דומה לפירוד וזיווג של מי הים, כי מתחילה היו המים מחוברים חיבור טבעי וכאשר עבר עליהם רוח קנאת ה' ליתן ריוח בין הדבקים מאז קשה לחברם, ואף על פי כן ראה כי כאשר רצה ה' בחיבורם שנית עלה זיווגם יפה, כך חשב יתרו שכמים הפנים לפניו כן לב האדם לאדם. והנה ראה יתרו שאחר שלוחיה שפטרה משה בגט נתבטל הזיווג וחיבור הטבעי כי מאיש לוקחה זאת, וחשב שמעתה אי אפשר שיתחברו יחד לדור באהבה וריעות כבראשונה, וכאשר שמע ענין קריעת ים סוף שאחר פירודם שבו לאיתנם כאילו לא נפרדו מעולם, אז ראה שיש תקוה אל הזיווג השני שזיווגו יעלה יפה, כמו שבקריעת ים סוף אפשרי כך אפשרי לזווגם, על כן לקח את צפורה בתו ובא וכו', וזה פירוש יקר :

העמק דבר לנצי"ב שמות י"ח:ה',ז'

(ה) הר האלוהים - הודיע הכתוב דמשי"ה בא יתרו לשם משום שהוא הר האלוהים. ידע ממשנה סגולת אותו ההר להשגת רוה"ק והוא השתדל להשיג אותה מעלה כאשר יבואר עוד.
 (ז) לקראת חותנו. לא מחמת אשתו ובניו אלא מחמת חותנו. שכך הדין לכבד חמיו. גם לחבב את הגר ולכבדו בישראל. והודיע והראה לכל שאינו פונה אלא לחותנו ולא לאשתו ובניו:

רד"צ הופמן שמות י"ח:ז'

תמוה הדבר שבהמשך אין מזכירין עוד לא את האשה ולא את הבנים וקרוב לוודאי שזה משום שכל תכליתו של תיאור זה הוא להראות את התייחסותו הידידותית של יתרו לישראל...

רד"צ הופמן שמות י"ח:י"ב

עולה וזבחים לאלהים. רמב"ן תמיה על השימוש בשם "אלהים" ביחס לקרבנות - "וככה לא ימצא בכל הקרבנות שבתורת כהנים" ... אלא שלכאורה צריך להבחין בין הקרבנות שנצטוו עליהם ישראל, ובין הזבחים שהקריבו לפני מתן תורה, ואשר בעצם לא היו אלא ארוחות קדושות שכלל לא הקריבו לו ית', אבל יש לראותן כאלו הן נעשות לכבודו או שנאכלות לכבוד ה'. על כן גם לא נאמר בזבחי יעקב אלא "לאלהי אביו יצחק". לפיכך מוסבת המלה "לאלהים" רק על זבחים שנאכלו לפניו ית'. היתה כאן מעין סעודת-ברית, כאשר יתרו, שאמנם כבר קשור היה אל משה בקשרי-משפחה וקשרי-ידידות, כורת ברית עם ישראל בשביל עצמו ובשביל זרעו אחריו, ואוכל סעודת-ברית זו עם אהרן וזקני ישראל, שהם נציגי העם, כסעודת-הברית שהיתה בין יעקב ולבן ואחיו. ובוה גם מתפרש, מדוע אין משה מוזכר בהקשר זה, שאלה שאין המפרשים משיבים עליה במידה מספקת. יש מבארים, שכמארח שירת משה את אורחיו "ומשמש לפניהם", ויש מבארים, שאין צריך להזכירו, משום שהסעודה התקיימה באהלו של משה.

מ"ד קאסוטו הקדמה לשמות י"ח-כ"ד

בטוב טעם אמנותי מקדימה התורה לתיאור עניינו המרכזי של חלק זה מעין פרולוג, המתכוון להכין את נפש הקורא לקראת הסיפור הנשגב שיבוא להלן. עד עכשיו קראנו סיפורים על תלאות הדרך ועל הקשיים שנתקלו בהם בני ישראל מחמת הטבע ומחמת שנאתם של בני אדם. וכאן בפתיחת החלק השני, כדאי היה שיסופר לנו על מעשה אהדה והוקרה לעם ישראל מצד איש חשוב ממנהיגי העמים השכנים שזכה להכיר ולהוקיר את גורלם המיוחד והנפלא של בני"י ובא לברך את העם החדש הנכנס עכשיו אל תוך מספר העמים. ניתנת בזה מעין הכנה למה שייאמר בפרק הבא על בחירת ישראל לעם סגולה מבין עמי האדמה. והרמזים שבפתיחה זו לחוקי הא-להים ולתורותיו משמשים הכנה למה שיסופר להלן על מתן התורה לעם ישראל...

